

FESTIVAL
NITS DE CLÀSSICA

BENJAMIN APPL

25-26-28/07

FUNDACIÓ AUDITORI PALAU DE CONGRESSOS GIRONA

25, 26 i 28 de juliol

Claustre de Sant Pere de Galligants

BENJAMIN APPL BARÍTON

SIMON LEPPER PIANO

20 h

*Ens preparem
el concert amb
Xavier Paset*

PROGRAMA

Dijous 25 de juliol - 20.30h

Franz Schubert (1797-1828):
Die schöne Müllerin, D. 795

Divendres 26 de juliol - 20.30h

Franz Schubert:
Schwanengesang, D. 957

Diumenge 28 de juliol - 20.30h

Franz Schubert:
Winterreise, D. 911

Concerts sense pausa

«Viatjar és molt útil, fa treballar la imaginació»

Oriol Pérez i Treviño, musicòleg i assagista

Malgrat no haver-se compost ni concebut com una unitat íntegra, en les programacions musicals dels darrers anys és força freqüent localitzar, dins un mateix certamen o temporada, els tres cicles d'un dels més grans creadors de *lieder* del primer romanticisme: Franz Schubert (1797-1828). No entrarem, ara i aquí, en la sempre espinosa qüestió de si aquest compositor ha de ser vist com la culminació i intensificació del classicisme — no oblidem que una referència del classicisme com Antonio Salieri (1750-1825) havia estat el seu mestre— o si bé ja és l'anunci d'una formulació expressiva i intencionalitat estètica que, amb els anys, hem acabat coneixent amb el nom de romanticisme. Com sigui, el cert és que tant *Die schöne Müllerin*, D.795 (1823), el *Winterreise*, D.911 (1827) i el pòstum *Schwanengesang*, D.957 (1829) s'erigeixen en tres cims dels cicles *liederístics* del segle XIX com, de fet, també ho poden ser el *Dichterliebe* (1840) de R. Schumann o els *Wesendonck-Lieder* (1857-1858) de R. Wagner.

Considerat com un dels noms més reeixits dins la generació

més jove de *liederistes*, Benjamin Appl ens immergirà en aquest univers dels cicles *schubertians* i l'iniciarà amb el més primerenc de tots tres: *La bella molinera*. Compost, igual que el *Winterreise*, amb poemes de Wilhelm Müller (1794-1827), un poeta que, en bona part, deu al mateix Schubert la seva coneixença en els nostres dies, més enllà que cadascun dels vint *lieder* del cicle manté la seva pròpia autonomia, cadascun d'ells, també, ha de ser llegit com una aportació a una idea general que, tanmateix, no hem de comprendre des de la narrativitat i la literalitat, sinó des de la mateixa plenitud de l'instant que possibilita cada *lied*. Sense negar que en el cicle hi ha condensada una història, en aquest univers *schubertià*, però, és més important el «com» que el «què» i això ens porta a experimentar i a viure, des de l'audició musical, les temàtiques habituals de l'anomenat romanticisme: l'acte de caminar com una forma de descoberta de la natura i el paisatge, el rierol, la troballa de l'amor en la figura de la molinera, la incertesa, la decepció, la mort... En definitiva, una forma d'autoconeixement i

recerca personal que ha quedat com arquetípica ja no només del romanticisme sinó, fins i tot, en creadors molt posteriors.

Només cal que pensem en una figura tan poc sospitosa de «romàntica» com el controvertit escriptor francès Louis-Ferdinand Céline (1894-1961) que, a l'inici de la seva coneguda obra *Voyage au bout de la nuit* (1934), exposava: «Viatjar és molt útil, fa treballar la imaginació». És, sense cap mena de dubte, amb l'activació de les nostres facultats més

íntimes i representatives, quan la imaginació juga un paper destacat, quan podem aprofundir i assaborir la intensitat d'una proposta artística i musical que, potser com cap altra de la música occidental, va necessitar molts anys per ser reconeguda i interpretada. Sense anar més lluny, el cicle d'avui no va ser interpretat, íntegrament, fins al 4 de maig de 1856 al Musikverein de Viena pel baríton Julius Stockhausen (1826-1906), considerat amb tota justícia com el primer gran intèrpret de *lied* de la història.

Un dels cants del cigne més bells

Oriol Pérez i Treviño, musicòleg i assagista

Poques expressions culturals com la de «cant del cigne» han fet córrer tants rius de tinta i literatura al llarg de la història. Més enllà de la seva naturalesa metafòrica, no és menys cert que aquesta expressió ha servit, en les manifestacions musicals, per definir les darreres obres dels grans compositors. Cants del cigne ho són, així, el Rèquiem de W.A. Mozart, els darrers quartets de corda de L.v. Beethoven, la *Novena Simfonia* d'A. Bruckner o l'*Adagio* de la *Simfonia núm.10* de G. Mahler. També ho és, de manera especial, el cicle de *lieder* *Schwanengesang* (Cant del

cigne) de Franz Schubert que, en absolut, és un títol escollit pel compositor, sinó per l'editor Tobias Haslinger (1787-1842), el mateix editor del *Winterreise* que, conscient de la transcendència de la mort de Schubert a trenta-un anys, va escollir aquest títol per definir amb un darrer cicle de *lieder* la seva prematura desaparició. Construït el 1829, el definim com a cicle quan més aviat l'hauríem de definir com a «compilació» de cançons constituïda per set *lieder* de Ludwig Rellstab (1799-1860), sis de Heinrich Heine (1797-1856) i un de Johann Gabriel Seidl

(1804-1875). Una mostra que es tracta d'aquesta compilació el constitueix el darrer *lied* (*Die Taubenpost*), amb text del citat Seidl que, segons sembla, va ser afegit per Haslinger per no haver d'editar una col·lecció de tretze cançons, un nombre carregat de supersticions. La conseqüència ha estat que el darrer lied del cicle ens parla d'un colom missatger lliure i despreocupat que sembla no formar part d'una col·lecció que, seguint les petjades de *La bella molinera* i d'*El viatge d'hivern*, insisteix en les arquetípiques temàtiques del romanticisme: el desengany, l'amor no correspost i el corresponent patiment.

No sabem com Schubert hagués decidit publicar aquests *lieder*. El més versemblant és que haguessin estat publicats en dues col·leccions diferents amb els títols de *Sieben Rellstab-Lieder* i *Sechs Heine-Lieder* i, evidentment, sense afegir-hi el jovial *Die Taubenpost*. No obstant això, l'operació cultural de reivindicar el geni de Schubert, en bona part iniciada el març de 1828 amb la celebració d'un concert monogràfic Franz Schubert al Musikverein de Viena, va quallar amb aquest darrer «cicle» de *lieder* que, de nou, sembla corroborar les paraules de Schubert arribades a nosaltres gràcies al seu amic Anselm Hüttenbrenner (1794-1868):

«Tot depèn del poema; si és bo, la inspiració ve de seguida. Les melodies flueixen que dona gust. Si és dolent, no hi ha res a fer. L'esperit es tortura i no surt res de bo. He hagut de rebutjar poemes que se'm volien imposar».

Les paraules ens fan adonar que, per a Schubert, sempre va ser fonamental l'elecció textual. Així doncs, en el que acabaria sent el seu darrer cicle, no va poder evitar musicar alguns poemes de Heinrich Heine, per a molts, el més gran poeta romàntic. Precisament, una de les narracions de Les memòries del senyor von Schnabelewopski (1834) de Heine que conté una versió de la llegenda de l'holandès errant, va servir com a base inspirativa per a una de les òperes del romanticisme germànic per excel·lència: *Der fliegende Holländer* (Dresdem 1843) de Richard Wagner (1813-1883). Potser és aquesta tria el senyal inequívoc que Schubert havia decidit realitzar el salt al buit i per sempre més vers una aventura romàntica que, malauradament, no va poder desenvolupar i desplegar més intensament. Alguns dels *lieder* del concert d'avui ens hagués pogut ser l'esmentada aventura....

«Aquests lieder m'agraden més que tots els altres»

Oriol Pérez i Treviño, musicòleg i assagista

En finalitzar *Die schöne Müllerin* de Franz Schubert, als oients ens assalta un seriós dubte: ¿s'ha produït la mort del protagonista, ofegat en les aigües del rierol o, en realitat, es tracta d'una fusió «espiritual» entre aquest rierol i el poeta, decebut per l'amor no correspost de la molinera? No assenyalarem la resposta perquè, de ben segur, aquesta només es troba en el nostre interior i en l'experiència musical que ahir vam poder viure en el primer recital de Benjamin Appl.

Avui, quan som convidats a escoltar el corprenedor *Winterreise* que s'inicia amb el punyent *Gute Nacht*, possiblement, i més si vam tenir la sort d'escoltar el cicle d'ahir, no ens podem estar de pensar que el protagonista és el mateix. Malgrat que s'ha escrit molt sobre l'encaix i la correspondència entre els cicles de *La bella molinera* i el *Viatge d'hivern*, no és menys cert que cadascun d'ells, igual que cadascun dels lieder que els conformen, manté la seva pròpia autonomia. Així, podem definir el cicle d'avui com una intensificació de la desesperació

i la corroboració de com el poeta romàntic ha d'acabar allunyant-se, per força, de l'ens social i, a sobre, adonar-se que no és més que un petit ésser insignificant enmig d'una naturalesa infinita.

Si a *La bella molinera* hi trobem només cinc *lieder* en mode menor, al *Winterreise* són disset. Basat en l'obra del poeta Wilhelm Müller (1794-1827, aquesta col·lecció de vint-i-quatre poemes va aparèixer publicada inicialment en dues parts i els lieder van ser compostos per Franz Schubert en dos períodes de temps. Els primers dotze lieder van ser publicats per Tobias Haslinger el 24 de gener de 1828 i els dotze restants, el darrer dia del 1828, quan en feia quaranta-dos de la mort del compositor.

Tot i la gran quantitat de *lieder* compostos al llarg de la seva vida, pocs, però, assoleixen una afinitat i una correspondència amb la vida de Schubert. Sabem, a través del testimoni de Joseph Ritter von Spaum (1788-1865), que el compositor de la *Inacabada* havia interpretat el *Winterreise* en alguna de

les *schubertiades* i que havia assenyalat com «aquests *lieder* m'agraden més que tots els altres i també arribaran a agradar-vos a vosaltres...»

Si els quadres d'un romàntic Caspar David Friedrich (1774-1840), no s'han de comprendre en absolut com la reproducció mimètica d'un paisatge extern sinó, per sobre de tot, com l'anhel de materialitzar una fusió amb la natura a través d'una contemplació, quelcom semblant se'ns convida a viure al llarg de l'audició del *Winterreise*. Ja no és només conèixer la història d'un amor no correspost, sinó, abans de tot, la descoberta de tots els sentiments i observacions que van sorgint com a conseqüència del viatge solitari, enmig de l'hivern. Aquesta solitud només es veu trencada, a la fi del cicle, quan el poeta es troba amb un home que toca un piano de maneta i li demana si el pot acompanyar en el seu cant. De nou, ens trobem amb un final obert i ambigu: ¿estem al davant de la mort o davant de l'art (simbolitzat per l'interpret de manubri) com a darrer refugi per a un home que ja ha estat mort en vida?

BENJAMIN APPL

BARÍTON

Considerat com un dels *liederistes* més destacats de la nova generació (segons *Gramophone Magazine*), Benjamin Appl és aclamat pel públic i la crítica en els seus recitals, concerts i en òperes. Membre del programa BBC *New Generation Artist* (2014-2016) i artista d'"ECHO *Rising Stars*" durant les temporades 2015-16, ha actuat a la majoria d'escenaris europeus com ara el Barbican Centre de Londres, Concertgebouw d'Amsterdam, Wiener Konzerthaus, Philharmonie de París, Colònia i Laeishalle a Hamburg. Des del maig del 2016 enregistra exclusivament per a Sony Classical.

Ha treballat amb directors com Marin Alsop, Christian Curnyn, Thomas Dausgaard, Johannes Debus, Edward Gardner, Reinhard Goebel, Paavo Järvi, Michael Hofstetter, Bernard Labadie, Alessandro de Marchi, Paul McCreech, Sir Roger Norrington, Jordi Savall, Ulf Schirmer i Christian Thielemann.

Va debutar als BBC Proms (2015) amb *Triumphlied* de Brahms acompanyat de Marin

Alsop i l'Orchestra of the Age of Enlightenment, i amb *Carmina Burana* al costat de la BBC Concert Orchestra. Alguns dels oratoris que té en repertori inclouen: *Magnificat* de Bach, les *Passions de Sant Joan i Sant Mateu* de Bach, *Ein deutsches Requiem* de Brahms, *El Messies* de Händel, *la Creació* de Haydn i *War Requiem* de Britten.

Ha ofert recitals en nombroses ciutats, auditoris i festivals d'arreu del món i ofereix recitals de forma regular al Wigmore Hall i la Hohenems Schubertiada i Schwarzenberg. Treballa regularment amb pianistes com Graham Johnson i James Baillieu. Durant la temporada 2018-19 ha debutat en recital als Estats Units, en una gira que ha inclòs tres concerts a Park Avenue Armory, Nova York amb el mateix programa que aquest any presenta a Nits de Clàssica: *Schöne Müllerin*, *Winterreise* i *Schwanengesang* de F. Schubert.

La pròxima temporada 2019/20, Appl tornarà al Japó on va debutar l'any passat amb NHK Symphony Orchestra sota la direcció de Paavo Järvi. També actuarà a *Così fan tutte* en el rol de Guglielmo amb Classical Opera, a Londres i Siracusa. Convidat per Yannick Nezet-Seguín per cantar la *Missa en si* de Bach, el desembre de 2019

actuarà per primera vegada amb la Philadelphia Orchestra. El maig de 2020 celebrarà els 25 anys de Berlin Baroque Soloists amb un concert a la Berliner Philharmonie. En recital actuarà al Festival Riga Jurmala i debutarà al Grand Theatre de Ginebra el novembre, a Brucknerhaus a Linz al gener i al Mozarteum de Salzburg al febrer. També durant el mes de febrer de 2020 participarà en les sèries *Zeitinsel* dedicades al compositor György Kurtág, al Dormund Konzerthaus. La temporada vinent continuarà amb la seva exitosa col·laboració amb el Ballet d'Hamburg, cantant noves produccions de John Neumeier.

FNC

Schubertiada

Vilabertran

27a edició

Estimaràs la música

Del 17 al 31
d'agost
de 2019

Christiane Karg
Nicholas Angelich
Andrè Schuen
Christoph Prégardien
Joyce DiDonato
Matthias Goerne
Katharina Konradi
Marie Seidler
Manuel Walser
Quartet Casals

Col·laborador principal

 Sabadell
Fundació

Amb el suport de

 Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Organitza

 Associació
Franz Schubert
Barcelona

 JOVENTUTS
MUSICALS
DE BARCELONA

www.schubertiada.cat

SIMON LEPPER PIANO

Simon Lepper va començar els seus estudis musicals al King's College i després va seguir com a pianista acompanyant amb Michael Dussek a la Royal Academy of Music. Actualment és professor de piano col·laboratiu i repertorista vocal al Royal College of Music de Londres, on també és responsable dels cursos de piano col·laboratiu. Des de l'any 2003 és el pianista acompanyant oficial del concurs BBC Cardiff Singer of the World.

Entre les seves actuacions, cal destacar l'encàrrec del Wigmore Hall de Londres d'un projecte de tres concerts sobre les cançons de Joseph Marx; una gira amb el baríton Stéphane Degout en els festivals de Ravinia i Edimburg; el debut al Carnegie Hall de Nova York amb la mezzo Karen Cargill i també a la temporada de concerts del museu The Frick Collection amb el baríton Christopher Purves; els cicles de

Lieder de F. Schubert amb Mark Padmore a la Schubertiade de Hohenhems; un recital amb Christian Karg a l'òpera de Frankfurt i diversos recitals amb Angelika Kirchschrager al Verbier i al Wigmore Hall, on també ha actuat amb Christopher Maltman, Sally Matthews i Lawrence Zazzo.

La darrera temporada va realitzar una gira per Europa amb Stéphane Degout i van actuar a les òperes de Dijon, La Monnaie, Lausanne o Lió, així com també al Wigmore Hall. Va actuar amb un programa íntegrament dedicat a F. Schubert amb el tenor Ilker Arcayürek a Barcelona, Zuric, Nova York, San Francisco, i també a Londres, on ha ofert recitals amb Dame Felicity Palmer, Karen Cargill i Mark Padmore.

Juntament amb Benjamin Appl han realitzat una gira per l'Índia, amb recitals a Mumbai i Chennai.

Els seus compromisos futurs inclouen tornar a actuar al Carnegie Hall amb Sally Matthews, a la Xina amb Aida Garifullina i l'enregistrament d'un CD de *Ballades* amb Stéphane Degout per al segell Harmonia Mundi.

En la seva discografia destaquen dos volums amb *Chansons* de Debussy i un d'Strauss amb Gillian Keith; un disc amb *Lieder* de Mahler amb Karen Cargill; la integral de cançons de Jonathan Dove amb la mezzo Kitty Whately i un CD amb música contemporània al costat de la violinista Carolin Widmann que va ser guardonat amb el Diapason d'or. Els enregistraments més recents inclouen un recital de cançons amb Dame Felicity Palmer, un CD de Schubert amb el tenor Ilker Arcayürek i un recital en directe amb Stéphane Degout.

Web oficial: www.simonlepper.com

... el 1828 es va fer el primer i únic gran concert en vida de Schubert amb obres seves?

Va tenir lloc el dia 26 de març a la tarda, a la Gesellschaft der Musikfreunde in Wien (Societat d'Amics de la Música de Viena). Aquest concert va incloure obres recents del compositor, com ara el primer moviment d'un dels quartets de corda, diverses cançons -algunes acompanyades pel mateix Schubert al piano- i el *Trio per a violí, violoncel i piano núm. 2*. Va ser un gran èxit, però malauradament Schubert moriria el novembre d'aquell mateix any.

... van existir altres compositors anomenats Franz Schubert?

És el cas de Franz Anton Schubert (1768-1824). Aquest músic, que hem de situar a Dresden, no s'ha de confondre amb el "nostre" Schubert, Franz Peter, vienès. De fet, Franz Anton va afrancesar-se el nom i se'l va canviar pel de François. El Schubert de Dresden va tenir un fill, també músic, que es va dir com ell: Franz (o François) Anton Schubert (1808-1878).

... Artur Schnabel considerava Schubert el compositor més proper a Déu?

Pel pianista i compositor austríac, "cap com ell s'ha expressat amb tanta absència d'artifici". Ho va deixar escrit en un petit llibre titulat *Reflections on Music*, publicat l'any 1934. I afegia que les cançons de

Schubert "són tan espontànies que em sembla miraculós que passin de la ment del compositor al paper pautat sense cap pèrdua de frescor".

... el contacte de Benjamin Appl amb el món del lied li ve de l'època d'institut?

Així ho recordava en una entrevista publicada a la revista Platea Magazine. "Vaig tenir un professor a l'institut que em va transmetre aquesta afició. Recordo haver escoltat 'La bella molinera', amb Dietrich Fischer-Dieskau i Gerald Moore, en la primera classe. Em vaig sentir molt lligat a aquella música des del principi". Anys més tard coneixeria al gran baríton alemany, de qui admiraria "la seva saviesa, el seu coneixement de tots els aspectes d'una cançó".

... el baríton alemany augura un gran futur a la cançó?

Per Appl, tot i que el *lied* representa una forma d'art intel·lectual, els artistes haurien de presentar-lo des d'un punt de vista emocional, ja que tracta de sentiments com la pèrdua, el dolor, l'amor o la decepció. "Quan escoltes cançons pop, les lletres són més senzilles, però l'essència de les cançons segueix sent la mateixa que fa dos-cents anys. Crec que aquest és el nostre punt de connexió amb el públic ara mateix", diu Appl.

BACH

Benjamin Appl (baríton) · Concerto Köln
CD SONY (2018)

HEIMAT

Lieder de Schubert, Brahms, Strauss, Wolf, Schreker, Poulenc, Britten, Grieg...
Benjamin Appl (baríton) · James Baillieu (piano)
CD SONY (2016)

SCHUBERT

Benjamin Appl (baríton) · Graham Johnson (piano)
CD WIGMORE HALL LIVE (2016)

ENTREVISTA A BENJAMIN APPL (PLATEA MAGAZINE, 2017)

bit.ly/2YHZN7V

VIAJE DE INVIERNO DE SCHUBERT. ANATOMÍA DE UNA OBSESIÓN

Ian Bostridge
Traducció: Luis Gago
400 pàgines
EL ACANTILADO (2019)

VIDA DE SCHUBERT

Christopher Gibbs
Traducció: María Córdor
208 pàgines
CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS (2003)

WEB DE BENJAMIN APPL

benjaminappl.com

WEB DE SIMON LEPPER

simonlepper.com

---

festival NITS DE CLÀSSICA

FUNDACIÓ AUDITORI PALAU DE CONGRESSOS GIRONA

Girona
Cultura
Festivals

PATRONS

Ajuntament de Girona

 Diputació de Girona

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

 Cambre de Comerç
de Girona

 HIPERCOR

 El Centre Jugadors

 fundació
metalquímia

 MUSEUM
GIRONA

MECENES

 Oliva Motor Girona

COLLABORADORS PRINCIPALS

 Obra Social "la Caixa"

LA VANGUARDIA

AMB EL SUPORT DE

Cat Música

 MUSEU DE GIRONA

 FUNDACIÓ DE MUSEUS DE GIRONA

 GIRONA

 md'A Museu d'Art
de Girona

MITJANS COLLABORADORS

 33 Cat Música

 EL PUNT AVUI+

 Girona

 SEIZ radio Girona

 Diem de Girona

Propers concerts

Dimarts 30 de juliol
20.30h
Museu d'Art
Preu: 30€

**ISABELLE
FAUST** VIOLÍ
**KRISTIN VON DER
GOLTZ** VIOLONCEL
**ELIZABETH
KENNY** LLAÜT
**KRISTIAN
BEZUIDENHOUT**
CLAVECÍ

FOTOS: PORTADA | PROPERES CONCERTS: @MARTIN PARR/MAGNUM PHOTOS/CONTACTO

Més informació: www.auditorigirona.org/nitsdeclassica · 872 08 07 09

Segueix-nos a:

 @NitsdeClassica

#CiutatdeFestivals

 AuditoriGirona

#Nits4G

 Auditori_gi

 AuditorideGirona

NITS 4G

Sou instagramers, tuitaires, bloguers? Veniu a Nits de Clàssica i convertiu-vos en influencer del festival. Envieu un correu a info@auditorigirona.org i aconsegiu l'acreditació. Us reservem una zona especial per a vosaltres. Places limitades.

DLGI 1087-2019